

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ «Основи християнської етики і моралі»

1. Загальна інформація	
Назва факультету	факультет іноземних студентів
Освітня програма (галузь, спеціальність, рівень вищої освіти, форма навчання)	22 «Охорона здоров'я», 226 «Фармація» (денна форма), другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Назва дисципліни, код (електронна адреса на сайті ЛНМУ імені Данила Галицького)	Основи християнської етики і моралі, ВБ 1.5, вибіркова компонента освітньо-професійної програми, bioethics.ua@gmail.com
Кафедра (назва, адреса, телефон, e-mail)	кафедра українознавства 79010, м. Львів, вул. Шимзерів, буд. 3а, bioethics.ua@gmail.com
Керівник кафедри (контактний e-mail)	кандидат філологічних наук, доцент, <i>Єценко Тетяна Анатоліївна</i> kaf_ukrlang@meduniv.lviv.ua
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	Перший рік навчання
Семестр (семестр, у якому реалізується вивчення дисципліни)	Перший (осінній) семестр
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/ вибіркова)	Вибіркова
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail)	Терешкевич Галина Тарасівна (с. Діогена), кандидат наук державного управління, доцент, bioethics.ua@gmail.com
Erasmus так/ні (доступність дисципліни для студентів у рамках програми Erasmus+)	Ні
Особа, відповідальна за силабус (особа, якій слід надавати коментарі стосовно силабуса, контактний e-mail)	Терешкевич Галина Тарасівна (с. Діогена), кандидат наук державного управління, доцент, bioethics.ua@gmail.com
Кількість кредитів ECTS	три кредити
Кількість годин (лекції/ практичні заняття/ самостійна робота студентів)	90 годин (лекції – 10 годин, практичні заняття – 20 годин, самостійна робота студентів – 60 години)
Мова навчання	українська
Інформація про консультації	щотижня у четвер після 3 пари (після 15.20)
2. Коротка анотація до курсу	
<p style="text-align: center;"><i>Курс покликаний підготувати етично відповідальних, висококваліфікованих фахівців з галузі «Медицина».</i></p> <p><i>Християнська належить до відносно нових комплексів аксіологічних орієнтацій громадського суспільства в Україні, особливо за умов девальвації духовних і моральних цінностей.</i></p> <p><i>В силу традиційно-релігійно-духовної орієнтації ментальності українського суспільства введення названого курсу сприятиме формуванню особи студента на засадах альтруїзму, людяності та</i></p>	

обов'язку до хворого, милосердя, чесності, працьовитості; духовно багаті особистості. Цьому сприяє і та обставина, що програма курсу складена без конфесійної тенденційності, носить екуменічний характер, адаптована до багатоконфесійної.

В зміст програми включені розділи методологічного спрямування, зокрема, порівняльний аналіз категорій і понять як загальнолюдської, тай і християнської етики. Розглядається дискусійні проблеми співвідношення світської і релігійної моралі.

Елективний курс "Основи християнської етики і моралі":

а) базується на вивченні студентами основних положень християнської етики, особливо в медицині.

б) закладає висвітлення багаточислених проблем загальнолюдської і християнської етики на базі поєднання духовного і філософсько-наукового рефлексування, поглибленого розуміння змісту категорій світської і релігійної моралі.

в) надає можливість студентам оволодіти системою сучасних вимог до знань, умінь і навичок, необхідних майбутнім лікарям у їхній професійній діяльності.

г) сприяє належному вирішенню питань щодо розуміння хворого та його проблем, уміння керуватися у своїй повсякденній діяльності нормами та правилами загальнолюдської, християнської та медичної етики як органічних складових професіограми медичного працівника на сучасному етапі.

Під час вивчення курсу "Основи християнської етики і моралі" студент-медик повинен засвоїти механізми та прийоми християнської етики, загальні поняття, витоки, принципи засад здорового способу життя, а також аспекти професійної поведінки діяльності лікарів із врахуванням особистості хворих і їх оточення у різних сферах медичної практики (терапія, хірургія, акушерство та гінекологія, педіатрія, психіатрія, соціальна медицина тощо).

Підготовка студентів проводиться з використанням на практичних заняттях відео - та художнього матеріалу з проблем християнської етики, навчально-методичних стендів тощо. Проводяться навчально-ігрові заняття за допомогою постановок п'єс, сцен з життя, де ненав'язливо і повчально подається потрібний матеріал, що формує морально-етичну свідомість майбутніх медичних працівників.

3. Мета і завдання курсу

1. Мета курсу. Метою навчальної дисципліни є поглиблене вивчення студентами основ християнської етики і моралі як фундаменту моральних, абсолютних, вічних, незмінних, загальнолюдських цінностей (істини, благочестя, добра, любові, краси, гідності, обов'язку, совісті, честі) та засад (Заповіді любові, Декалог), і на їх основі формування у студентів теоретичних засад духовної культури, християнських моральних чеснот, а також свідомої та відповідальної їх особистості, які відповідають сучасним викликам медичної практики.

2.Завдання курсу - Основними завданнями вивчення розділу «Основи християнської етики і моралі» є:

Здобути:

- інтегральне розуміння поняття і норм християнської етики основою світогляду моральної, відповідальної, гуманної людини;
- відповідальність за утвердження норм християнської етики і моралі в практичному житті;

Знати:

- походження, особливості та зміст основних християнських літературних першоджерел (Біблії);
- знання та розуміння основних понять, норм християнської етики і моралі, морально – етичний зміст блаженств;
- знання про підходи до вирішення конфлікту в межах християнської етики та моралі, гуманізму;

Вміти:

- аналізувати тексти Святого Письма, робити відповідні висновки;
- знаходити відповідні логічні зв'язки, подібності між ідеями християнського віровчення та конкретними життєвими та професійними ситуаціями;
- вміння аналізувати власну поведінку (вчинки, вибір) та поведінку інших людей з точки зору християнських цінностей та чеснот;
- здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною;
- вміння визначати причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі християнського віровчення;
- вміння створювати проектні пропозиції щодо популяризації християнських цінностей у сфері охорони здоров'я;

3. Компетентності:

I) інтегральна:

- здатність розв'язувати складні життєві та професійні практичні проблеми, пов'язані з міжлюдськими відносинами, професійною комунікацією лікаря, моральним вибором та відповідальністю, що передбачає застосування основних положень християнської етики і моралі й характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

II) загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність усвідомлювати рівні можливості та відмінності, гендерні проблеми;

III) спеціальні (фахові, предметні):

- володіння навичками дефініції понять християнської етики і моралі;
- розуміння і вміння використовувати основні етичні поняття для концептуалізації конкретних проблемних ситуацій;
- вміння розуміти власну професійну самоактуалізацію у контексті християнської етики і моралі;
- здатність екстраполювати християнські світоглядні цінності та об'єктивні моральні норми на практичні життєві ситуації та професійну діяльність;
- здатність структурно аналізувати передумови конфлікту;
- здатність створювати стратегії вирішення конфлікту, засновані на принципі спільного блага і конструювання нових можливостей.

4. Пререквізити курсу

Основи християнської етики і моралі визначається інтегральним характером навчальної дисципліни, міждисциплінарним дискурсом, тісним зв'язком з комплексом природничих і гуманітарних дисциплін. Біоетика дає розуміння, як наука може слугувати на благо людині. Для успішного опанування курсу студент повинен володіти фактичним матеріалом з предметів природничого та гуманітарного циклу (зокрема: анатомія, патологічна фізіологія, фармакологія, філософія, політологія, акушерство і гінекологія, ембріологія, дитячі хвороби, геронтологія, правознавство, психологія тощо).

5. Програмні результати навчання

Список результатів навчання

Код результату навчання	Зміст результату навчання	Покликання на код матриці компетентностей (символ коду Програмного результату навчання у тандарті вищої освіти)
Зн-1	Знання про походження, особливості та зміст основних християнських літературних першоджерел (Біблії)	ЗК-1
Зн-4	Знання про закономірності розвитку суспільства на християнських моральних засадах	ЗК-4
Зн-5	Знання про можливості розв'язання проблемних ситуацій «християнським способом»	ЗК-5

Зн-6	Знання про досвід просвітницької, публічної діяльності Ісуса Христа та Його послідовників у різні історичні періоди	ЗК-6
Зн-7	Знання та розуміння рівного «статусу» різних народів у світлі християнського віровчення (усе людство – діти істинного Бога-Творця)	ЗК-7
Зн-9	Знання про рівність людей обох статей та їх відмінність, високий статус жінки у контексті Христового вчення, цінність та недоторканність людського життя від моменту запліднення до Богом призначеного відходу (природної смерті)	ЗК-9
Ум-1	Вміння аналізувати тексти Святого Письма, робити відповідні висновки	ЗК-1
Ум-2	Вміння знаходити відповідні логічні зв'язки, подібності між ідеями християнського віровчення та конкретними життєвими та професійними ситуаціями	ЗК-2
Ум-3	Вміння аналізувати власну поведінку (вчинки, вибір) та поведінку інших людей з точки зору християнських цінностей та чеснот	ЗК-3
Ум-4	Здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною	ЗК-4
Ум-5	Вміння визначати причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі християнського віровчення	ЗК-5
Ум-6	Вміння вербально представити людям певну ідею, переконливо аргументувати її доцільність та корисність	ЗК-6
Ум-8	Вміння створювати проектні пропозиції щодо популяризації	ЗК-8

	християнських цінностей у сфері охорони здоров'я	
Ав-1	Здатність «знаходити» у Книзі книг відповіді на важливі життєві питання	ЗК-1
Ав-2	Готовність робити вибір за голосом сумління і на користь ближніх, нести моральну відповідальність за професійну діяльність	ЗК-2
Ав-3	Готовність показувати власний приклад переміни, виправлення та недопущення попередніх негативних дій	ЗК-3
Ав-4	Готовність створювати нові пропозиції до концепції розвитку сфери охорони здоров'я з урахуванням засад християнської етики і моралі	ЗК-4
Ав-5	Готовність приймати базовані на християнських цінностях рішення з метою розв'язання проблем та нести за них відповідальність	ЗК-5
Ав-6	Готовність організувати людей та відповідати за результат досягнення спільної мети	ЗК-6
Ав-8	Готовність ініціювати та реалізовувати християнсько-просвітницькі здоров'язберігаючі проекти для дітей, молоді, жінок, людей з особливими потребами	ЗК-8
Ав-9	Здатність реалізовувати християнські проекти охорони материнства і дитинства, захисту інтересів людей, які зазнають дискримінації	ЗК-9
К-2	Навички міжособистісної комунікації на засадах поваги та любові до ближніх	ЗК-2
К-3	Навички комунікації з метою сприяння духовному розвитку та вдосконаленню різних груп людей – пацієнтів, колег тощо	ЗК-3
К-5	Навички спілкування та співпраці з людьми в умовах нерозв'язаних проблем	ЗК-5

К-6	Навички комунікації з урахуванням потреб людей, заохочення до включення у спільну діяльність задля важливої мети	ЗК-6		
К-7	Готовність спілкування з представниками різних націй, релігій, культур на засадах толерантності, поваги та любові до усіх людей	ЗК-7		
К-8	Навички співпраці у малих групах	ЗК-8		
К-9	Готовність комунікувати на засадах рівності та поваги обох статей, вибудування особистих відносин на засадах свободи і відповідальності	ЗК-9		
6. Формат і обсяг курсу				
Формат курсу (вказіть очний, або заочний)	очний			
Вид занять	Кількість годин	Кількість груп		
Лекції	10	Групи (за вибором студентів)		
Семинарські заняття	20	Всього 2 групи (за вибором студентів), навчання відбувається в 1 групі		
Самостійна робота студентів	60	Група (за вибором студентів), навчання відбувається в групах (за вибором студентів)		
7. Тематика та зміст курсу				
Код виду занять	Тема	Зміст навчання	Код результату	Викладач
Л-1 (лекція 1)	Тема 1. «Етика» і «Християнська етика та мораль». Біблія – книга історії спасіння, невичерпне джерело віри та моралі.	Етика і мораль: спільні точки і відмінності. Поняття загальнолюдської і християнської моралі. Питання моралі у історії людства. Визначення морального богослов'я. Фундаментальна і спеціальна мораль. Етика і релігія. Етика і природа людини. Філософське та богословське поняття людини. Особа: зміст і її моральна значимість. Мета і зміст життя. Філософська етика і етика Одкровення. Визначення християнської етики. Незрівнянність Христа. Зв'язок	Зн-1 Зн-2 Зн-6 Ум-5 Ум-6 К-2 К-7 К-8 Ав-2 Ав-9	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		<p>християнства з медициною. Відношення до здорових і хворих осіб – складова частина духовно-моральної діяльності лікаря. Етика і культура. Перехід від античної структури культури до модерної.</p> <p>Моральні основи католицизму, православ'я, протестантизму. Моральні доктрини іудаїзму, ісламу та буддизму.</p> <p>Живе Слово, яке зобов'язує. Загальні відомості про Святе Письмо. Біблія - книга історії спасіння, невичерпне джерело віри та моралі. Етапи історії спасіння. Біблійна герменевтика. Методи читання Святого Письма. Зв'язок між наукою і Біблією. Катехизм. Віра і обряд. Апостольський та Нікейсько-Константинопольський Символи віри.</p>		
Л-2 (лекція 2)	<p>Тема 2. Виникнення Всесвіту і походження людини. Гріх людини і Божою благодать. Про закон. Мораль Старого Завіту. Декалог.</p>	<p>Докази існування Бога. Сотворення видимого і невидимого світу. Ангели та люди. Людина – образ і подоба Божа. Мета і зміст життя людини. Бог – Абсолютне Добро. Випробування свободи. Поява і розвиток зла у Всесвіті (автором якого є сатана). Зло як свідоме відкинення Бога. Первородний гріх. Остаточна поразка зла. Особисті гріхи. Практичні поради у боротьбі із способами поневолення людини. Обіцянка Господом Богом Спасителя. Прообрази Ісуса Христа. Вбивство Каїном свого брата Авеля. Гріхи, що кличуть до неба про помсту. Гріховний занепад людства. Потоп. Союз з праведником Ноем. Покликання Авраама задля збереження і поширення правдивої віри та надії на прихід Спасителя людства. Жертвування Авраамом свого сина Ісаака – зразок довіри Богу. Дві головні Заповіді любові. Йосиф і його брати. Боже Провидіння. Любов та шляхи реалізації любові на прикладі старозавітного патріарха Йосифа. Божий закон. Людський закон. Зобов'язуюча сила закону. Моральність діл. Вплив моралі на право. Поділ і різновиди гріха. Злоба гріха. Визволення Господом Богом ізраїльтян з єгипетської неволі. Мойсей. Вихід ізраїльтян з Єгипту. Вибраний народ у пустелі. Манна. Отримання від Господа Бога Десяти Заповідей. Мідний змії. Здобуття Ісусом Навином Обітованої землі. Ізраїльський народ у Обітованій землі. Судді. Царі: Саул, Давид, Соломон. Розпад ізраїльської держави. Про Божий Храм. Пророки. Часи перед приходом</p>	<p>Зн-5 Зн-6 Ум-2 Ум-4 Ум-6 К-8 К-9 Ав-1 Ав-8</p>	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		<p>Спасителя. Природні схильності людської особи.</p> <p>Природа “ethos” Ізраїлю. Зміст моралі Тори. Зміст моралі Пророчих книг. Зміст моралі книг Мудрості.</p> <p>Божі Заповіді – дороговказ для розвитку особистості людини.</p> <p>Декалог: аналіз тексту, редагування, форма, структура. Зміст Декалогу, етична цінність.</p>		
Л- 3 (лекція 3)	<p>Тема 3.</p> <p>Зміст моралі Ісуса Христа.</p> <p>Мораль в Посланнях Святого Апостола Павла.</p> <p>Статут християнської моралі. Розвиток морального богослов'я.</p> <p>Норма і сумління.</p>	<p>Віра і етика в апостольських проповідях.</p> <p>Безперервність і розривність між Мойсеєм і Ісусом Христом.</p> <p>Характеристичні риси християнського “ethos”: зміст повчання Ісуса на горі Блаженств, головні пояснювальні теорії.</p> <p>Християнська мораль – відродження до нового життя. Подвійна Заповідь Любові.</p> <p>Наслідування Христа.</p> <p>Життя християнина з погляду Святого апостола Павла. Головні напрямки “ethos” Святого апостола Павла: мораль хрищення і благодаті; відношення між законом і свободою; формування совісті.</p> <p>Надприродність християнської етики.</p> <p>Специфічність Євангельського “ethos”.</p> <p>Моральні норми: загальні й конкретні; актуальні тенденції; критичні спостереження. Передморальна цінність християнської моралі.</p> <p>Погляд Отців Церкви на мораль:</p> <p>Отці Церкви – апостольські апологети;</p> <p>Отці Сходу; погляд на мораль Отців Заходу. Від патристики до початку схоластики: Покаянні книги; мораль XII ст.; коментування і вислови. Схоластична мораль (XIII–XIV століття):</p> <p>Францішканська школа; Домініканська школа; мораль XIV століття. Моральне богослов'я до Тридентійського собору і після нього: Зведення і підручники для сповідників; наукове відновлення моралі; моральні інституції; лаксизм і ригоризм.</p> <p>Твори Святого Альфонса. Моральне богослов'я в XX столітті.</p> <p>Вчинок. Рішення. Норма моралі.</p> <p>Евдемонізм. Мораль і щастя. Томізм.</p> <p>Авторитет і розум. Персоналізм. Гідність особи. Бог – фундамент і остаточна норма моралі. Моральна антропологія. Велике запитання між нормою і моральним сумлінням. Гріх і навернення.</p>	<p>Зн-9</p> <p>Ум-1</p> <p>К-5</p> <p>К-6</p> <p>К-8</p> <p>Ав-3</p> <p>Ав-5</p>	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
Л- 4 (лекція 4)	<p>Тема 4.</p> <p>Незрівнянність Христа. Перш за все Любов. “Він задля нас, людей, і нашого ради</p>	<p>Зіслання Святого Духа. Його дари і плоди. Христова Церква та її післанництво. Надання Ісусом Христом апостольському зборові з апостолом Петром на чолі верховної влади у Церкві. Заснування Церкви. Її</p>	<p>Зн-4</p> <p>Зн-5</p> <p>Ум-1</p> <p>Ум-3</p> <p>Ум-4</p> <p>Ум-5</p>	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

	<p>спасіння зійшов із небес і воплотився з Духа Святого і Марії Діви і стався Чоловіком” (із Символу Віри). Реалізація цінностей: вмерти для Воскресіння. Відкупительна місія Ісуса Христа.</p>	<p>суть, значення та роль у житті людини. <i>Свята Тайна Священства</i> – продовження Христової місії апостолами в Церкві до кінця часів. Три ступені священства: єпископат, пресвітерат і дияконство. Послаництво Ісусом Христом апостолів навчати і хрестити народи світу. <i>Свята Тайна Хрищення</i>. Необхідність Тайни (Ів. 3.5). Народження людини як Божої дитини до Небесного Царства Святою Тайною Хрищення. Умови уділення Тайни Хрищення. Хрищення в небезпеці смерті.</p> <p>Доля Церкви після зіслання Святого Духа. Переслідування перших християн. Апостоли миропомазують. <i>Свята Тайна Миропомазання</i> – завершення благодаті Хрещення, отримання Святого Духа з Його дарами: мудрістю, розумом, радою, мужністю, знанням, побожністю, страхом Божим.; збільшення освячуючої ласки, зростання в богословських чеснотах (вірі, надії, любові). Людина – воїн Христа. Навернення Савла.</p> <p><i>Святість – покликання кожної людини. Спільнота святих.</i> Досконале об’явлення Христом Бога Отця і його Царства. Необхідність народження згори, від води та Духа Святого. Заклики до святості у Святому Письмі. Божі покликання людини до різних служінь.</p> <p>“Очікую воскресіння мертвих і життя будучого віку” (із Символу Віри). Притча про багача і Лазаря. Багаті і бідні. Гріх байдужості. Останні речі: смерть, суд, небо, пекло. Чистилище/Митарства. Молитва за померлих – вияв милосердя до ближнього (II Книга Макаавеїв, 12, 40-46).</p> <p><i>Моральне вчення Церкви.</i> Природа навчання Церкви: властивості; предмет і методи; цінність та авторитет; компетентність в моральних нормах.</p> <p>Чеснота. Моральні чесноти: розумність, мужність, поміркованість і справедливість. Богословські чесноти: віра, надія, любов. Головні гріхи. Церковні заповіді. Піст.</p> <p><i>Формування сумління як складова частина виховного процесу.</i> Совість як оцінка дій у конкретній ситуації.</p>	<p>К-2 К-5 К-7 К-9 Ав-2 Ав-3 Ав-4 Ав-5</p>	
--	---	--	--	--

		Сумління та істина. Сумління і праведність. Види сумління. Слухняність своєму сумлінню. Перевірка, очищення та зцілення совісті.		
Л-5 (лекція 5)	Тема 5. Людина – храм Святого Духа .	<p>Зіслання Святого Духа. Його дари і плоди. Христова Церква та її післанництво. Надання Ісусом Христом апостольському зборові з апостолом Петром на чолі верховної влади у Церкві. Заснування Церкви. Її суть, значення та роль у житті людини. <i>Свята Тайна Священства</i> – продовження Христової місії апостолами в Церкві до кінця часів. Три ступені священства: єпископат, пресвітерат і дияконство.</p> <p>Послаництво Ісусом Христом апостолів навчати і хрестити народи світу. <i>Свята Тайна Хрищення</i>. Необхідність Тайни (Ів. 3.5). Народження людини як Божої дитини до Небесного Царства Святою Тайною Хрищення. Умови уділення Тайни Хрищення. Хрищення в небезпеці смерті.</p> <p>Доля Церкви після зіслання Святого Духа. Переслідування перших християн. Апостоли миропомазують. <i>Свята Тайна Миропомазаня</i> – завершення благодаті Хрещення, отримання Святого Духа з Його дарами: мудрістю, розумом, радою, мужністю, знанням, побожністю, страхом Божим.; збільшення освячуючої ласки, зростання в богословських чеснотах (вірі, надії, любові). Людина – воїн Христа. Навернення Савла.</p> <p><i>Святість</i> – покликання кожної людини. <i>Спільнота святих</i>. Досконале об’явлення Христом Бога Отця і його Царства. Необхідність народження згори, від води та Духа Святого. Заклики до святості у Святому Письмі. Божі покликання людини до різних служінь.</p> <p>“Очікую воскресіння мертвих і життя будучого віку” (із Символу Віри). Притча про багача і Лазаря. Багаті і бідні. Гріх байдужості. Останні речі: смерть, суд, небо, пекло.</p> <p>Чистилище/Митарства. Молитва за померлих – вияв милосердя до ближнього (II Книга Макавеїв, 12, 40-46).</p> <p><i>Моральне вчення Церкви</i>. Природа навчання Церкви: властивості; предмет і методи; цінність та авторитет; компетентність в моральних нормах.</p>	Зн-4 Зн-7 Ум-4 К-3 К-8 Ав-4 Ав-6	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		Чеснота. Моральні чесноти: розумність, мужність, поміркованість і справедливість. Богословські чесноти: віра, надія, любов. Головні гріхи. Церковні заповіді. Піст. <i>Формування сумління як складова частина виховного процесу. Совість як оцінка дій у конкретній ситуації. Сумління та істина. Сумління і праведність. Види сумління. Слухняність своєму сумлінню. Перевірка, очищення та зміцнення совісті.</i>		
C-1 (семіна р 1)	Тема 1. «Етика» і «Християнська етика та мораль». Біблія – книга історії спасіння, невичерпне джерело віри та моралі.	Етика і мораль: спільні точки і відмінності. Поняття загальнолюдської і християнської моралі. Питання моралі у історії людства. Визначення морального богослов'я. Фундаментальна і спеціальна мораль. Етика і релігія. Етика і природа людини. Філософське та богословське поняття людини. Особа: зміст і її моральна значимість. Мета і зміст життя. Філософська етика і етика Одкровення. Визначення християнської етики. Незрівнянність Христа. Зв'язок християнства з медициною. Відношення до здорових і хворих осіб – складова частина духовно-моральної діяльності лікаря. Етика і культура. Перехід від античної структури культури до модерної. Моральні основи католицизму, православ'я, протестантизму. Моральні доктрини іудаїзму, ісламу та буддизму. Живе Слово, яке зобов'язує. Загальні відомості про Святе Письмо. Біблія - книга історії спасіння, невичерпне джерело віри та моралі. Етапи історії спасіння. Біблійна герменевтика. Методи читання Святого Письма. Зв'язок між наукою і Біблією. Катехизм. Віра і обряд. Апостольський та Нікейсько-Константинопольський Символи віри.	Зн-1 Зн-2 Зн-6 Ум-5 Ум-6 К-2 К-7 К-8 Ав-2 Ав-9	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
C-2 (семіна р 2)	Тема 2. Виникнення Всесвіту і походження людини. Гріх людини і Божа благодать. Про закон. Мораль Старого Завіту. Декалог.	Докази існування Бога. Сотворення видимого і невидимого світу. Ангели та люди. Людина – образ і подоба Бога. Мета і зміст життя людини. Бог – Абсолютне Добро. Випробування свободи. Поява і розвиток зла у Всесвіті (автором якого є сатана). Зло як свідоме відкинення Бога. Первородний гріх. Остаточна поразка зла. Особисті гріхи. Практичні поради у боротьбі із способами поневолення людини. Обіцянка Господом Богом Спасителя. Прообрази Ісуса Христа. Вбивство Каїном свого брата Авеля. Гріхи, що кличуть до неба про помсту. Гріховний занепад людства. Потоп. Союз з праведником Носем. Покликання Авраама	Зн-5 Зн-6 Ум-2 Ум-4 Ум-6 К-8 К-9 Ав-1 Ав-8	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		<p>задля збереження і поширення правдивої віри та надії на прихід Спасителя людства. Жертвування Авраамом свого сина Ісаака – зразок довіри Богу. Дві головні Заповіді любові. Йосиф і його брати. Боже Провидіння. Любов та шляхи реалізації любові на прикладі старозавітного патріарха Йосифа.</p> <p>Божий закон. Людський закон. Зобов'язуюча сила закону. Моральність діл. Вплив моралі на право. Поділ і різновиди гріха. Злоба гріха.</p> <p>Визволення Господом Богом ізраїльтян з єгипетської неволі. Мойсей. Вихід ізраїльтян з Єгипту. Вибраний народ у пустелі. Манна. Отримання від Господа Бога Десяти Заповідей. Мідний змій. Здобуття Ісусом Навином Обітованої землі. Ізраїльський народ у Обітованій землі. Судді. Царі: Саул. Давид. Соломон. Розпад ізраїльської держави. Про Божий Храм. Пророки. Часи перед приходом Спасителя. Природні схильності людської особи.</p> <p>Природа “ethos” Ізраїлю. Зміст моралі Тори. Зміст моралі Пророчих книг. Зміст моралі книг Мудрості.</p> <p>Божі Заповіді – дороговказ для розвитку особистості людини. Декалог: аналіз тексту, редагування, форма, структура. Зміст Декалогу, етична цінність.</p>		
С-3 (семіна р 3)	<p>Тема 3. Заповіді любові. Актуальність Божих заповідей. Не май інших богів крім Мене. Не взивай намарне ім'я Боже. Пам'ятай день святий святкувати.</p>	<p>Притча про дім, збудований на скелі (Лк. 6. 46 – 49). Заповіді – не для пригнічення людини, а для допомоги у дорозі прагнення, шукання Бога та поєднання з Ним. Кара за переступи закону. Чи Бог карає? “Я слави своєї нікому не віддам”. Віра. Надія. Любов. Богопоклоніння. Молитва – обов'язок та привілей. Господь – Володар кожного життя.</p> <p>Жертвоприношення. Обітниця й обіти. Почитання Пресвятої Богородиці, ангелів та святих. Зміст і форма такого почитання. Суспільний релігійний обов'язок і право на релігійну свободу. Усвідомлення неприпустимості ідолопоклонства (минуле і сучасність), ворожіння, гороскопів, забобонів.</p> <p>Об'ява Божого Імені через Мойсея. Святість імені у єврейському народі. Відношення до Господа – з трепетом, благоговінням і зі страхом Божим. Зневажити ім'я – зневажити особу. Усвідомлення неприпустимості вимови Божого імені без пошани, клятви, зневага осіб чи речей, посвячених Богу, а також</p>	<p>Зн-1 Зн-6 Ум-5 Ум-6 К-2 К-7 К-8 Ав-2 Ав-9</p>	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		релігійних обрядів, вживання святих слів у жартах, кривоприсяги, руйнування святих речей, недбалої молитви. “Працював Бог шість днів, а сьомого відпочив”. Шанування суботи у євреїв та Христовий коментар про це. Причини шанування християнами неділі. Суть святкування святого дня. Казуїстика Заповіді: милосердя понад жертву.		
С-4 (семіна р 4)	Тема 4. Шануй отця свого і матір свою – добре тобі буде і довго житимеш на Землі.	Заповідь з обітницею. Родина – прообраз церкви. Батьки чи опікуни дитини – Божі делегати. Мама – перша вчителька і вихователька. Обов’язки дітей щодо батьків. Обов’язки батьків щодо дітей. Нагорода за виконання Божої Заповіді. Циклічність суспільних явищ та процесів. Любов до Батьківщини, мови, народу, Церкви, людства. Мова – дар Божий.	Зн-5 Зн-6 Ум-2 Ум-4 Ум-6 К-8 К-9 Ав-1 Ав-8	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
С-5 (семіна р 5)	Тема 5. Гідність та святість людського життя. Не вбий!	1. Найцінніший Божий дар людині – життя. (яке дарується Ним, належить Йому, і ніхто крім Нього не має права визначати його межі, забирати в інших чи в себе; – бо тим самим повстає проти Бога, намагається підкорити Його собі, стати на місце Бога). Останні століття – століття культури смерті: війни, етнотциди, диктати 2. Пожертва життя Ісуса Христа за кожну людину – піднесення гідності людського життя. (життя – скарб, дарований Богом людині, однак скарб у глиняному посуді). 3. Здоров’я – взаємодія духовних, душевних і тілесних складових, спрямованих до досконалості. Домінанта духовного чинника. Хвороба як похідна на шляху розвитку здоров’я в процесі вдосконалення особи. Служіння хворим – невід’ємна місія професійно підготовленого і високодуховного капелана. 4. Принципи християнської етики і моралі – фундаментальна основа реалізації державної демографічної політики. 5. Бог – Володар життя та смерті. Небезпека порушення заповіді через аборти, контрацепцію, репродуктивні технології, самогубство, евтаназію, алкоголь, наркотики, паління, застосування новітніх біотехнологій, зокрема, генномодифікованих продуктів для здоров’я і життя людини. Згіршення – моральне вбивство. Відповідальність кожної людини за збереження свого життя і	Зн-9 Ум-1 К-5 К-6 К-8 Ав-3 Ав-5	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		за розвиток людства: батьків за дітей, сильніших за слабших, християн за нехристиян. Екологія – зв’язок між сьогоденням та майбутнім. Небезпека екологічного вбивства.		
С-6 (семіна р б)	Тема 6. Заповіді чистоти любові. Не чужолож! Не пожадай жінки ближнього твого! Не кради! Не пожадай нічого того, що є власністю ближнього твого! Не свідчи неправдиво на ближнього свого!	Статевість людини у планах Божих – дар, завдання і відповідальність. Подружжя – Божя установа. Мета та ознаки християнського подружжя: святість та нерозривність. Чистота як Божий дар і благословення. Чистота у богопосвяченому стані, самотньому стані та подружжі (чисті помисли, бажання, наміри щодо друга). Ідеал любові – любов Ісуса Христа до Церкви. Гімн любові (1 Кор. 13. 4–8). 2. Небезпека гріховних спокус, що ґрунтуються на пожадливості (намір використати іншого для свого задоволення чи приємності). Неприпустимість чужоложства думкою та бажанням, розмовою (непристойні жарти, анекдоти, історії), дією. Гріхи проти чистоти: онанізм, огляд порнопродукції, нескромність одягу, дошлюбні статеві зносини, пестоші, проституція, гомосексуалізм, зґвалтування, різні види збочень, насильство у сфері статевого життя. Наслідки гріхів нечистоти: психічні та фізичні недуги. Усвідомлення неприпустимості подружньої зради, розлучення. 3. Надання людині Богом влади над сотвореним світом. Недоторканність людини та її право на приватну власність Види власності (матеріальна, інтелектуальна, духовна). Гріхи проти чужої власності: крадіж, злодійство, лихварство, ошуканство, вандалізм, затримка заробітної платні, плагіат, хабарництво, протекціонізм. Обов’язок реституції, милосердя. 4. Розсудливість у використанні матеріальних благ. Майно – для людини, а не людина для майна. Небезпека використання майна у шкідливих намірах. Небезпека надмірної залежності від майна. Співтворчість людини з Господом – Божий план для людини. Гріхи стосовно власності: порушення контракту, маніпуляція, порушення справедливості, корупція. Відношення людини до довкілля. 5. Право кожної людини на добре ім’я. Обов’язок дбати про добре ім’я (Сир. 41).	Зн-4 Зн-7 Ум-4 К-3 К-8 Ав-4 Ав-6	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		12 – 13, Ів. 18. 23, Дії. 16. 37 – 39). Гріхи проти Заповіді “Не свідчи неправдиво на ближнього свого”: обмова, очорнення (приклад Йосифа в Єгипті), осудження (митар і фарисей), підозріння без достатньої на це причини і доказів, сіяння незгоди, гостра критика, лицемірство, підлабузництво, не правдомовність. Обов’язок реституції.		
C-7 (семіна р 7)	Тема 7. Зміст моралі Ісуса Христа. Мораль в Посланнях Святого Апостола Павла. Статут християнської моралі. Розвиток морального богослов’я. Норма і сумління.	Віра і етика в апостольських проповідях. Безперервність і розривність між Мойсеєм і Ісусом Христом. Характеристичні риси християнського “ethos”: зміст повчання Ісуса на горі Блаженств, головні пояснювальні теорії. Християнська мораль – відродження до нового життя. Подвійна Заповідь Любові. Наслідування Христа. Життя християнина з погляду Святого апостола Павла. Головні напрямки “ethos” Святого апостола Павла: мораль хрищення і благодаті; відношення між законом і свободою; формування совісті. Надприродність християнської етики. Специфічність Євангельського “ethos”. Моральні норми: загальні й конкретні; актуальні тенденції; критичні спостереження. Передморальна цінність християнської моралі. Погляд Отців Церкви на мораль: Отці Церкви – апостольські апологети; Отці Сходу; погляд на мораль Отців Заходу. Від патристики до початку схоластики: Покаянні книги; мораль XII ст.; коментування і вислови. Схоластична мораль (XIII–XIV століття): Францішканська школа; Домініканська школа; мораль XIV століття. Моральне богослов’я до Тридентійського собору і після нього: Зведення і підручники для сповідників; наукове відновлення моралі; моральні інституції; лаксизм і ригоризм. Твори Святого Альфонса. Моральне богослов’я в XX столітті. Вчинок. Рішення. Норма моралі. Евдемонізм. Мораль і щастя. Томізм. Авторитет і розум. Персоналізм. Гідність особи. Бог – фундамент і остаточно норма моралі. Моральна антропологія. Велике запитання між нормою і моральним сумлінням. Гріх і навернення.	Зн-9 Ум-1 К-5 К-6 К-8 Ав-3 Ав-5	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
C-8 (семіна р 8)	Тема 8. Незрівнянність Христа. Перш за все Любов. “Він задля нас, людей, і нашого ради спасіння зійшов	Зіслання Святого Духа. Його дари і плоди. Христова Церква та її післанництво. Надання Ісусом Христом апостольському зборові з апостолом Петром на чолі верховної влади у Церкві. Заснування Церкви. Її суть, значення та роль у житті	Зн-4 Зн-5 Ум-1 Ум-3 Ум-4 Ум-5 К-2	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

	<p>із небес і воплотився з Духа Святого і Марії Діви і стався Чоловіком” (із Символу Віри). Реалізація цінностей: вмерти для Воскресіння. Відкупительна місія Ісуса Христа</p>	<p>людини. <i>Свята Тайна Священства</i> – продовження Христової місії апостолами в Церкві до кінця часів. Три ступені священства: єпископат, пресвітерат і дияконство. Послаництво Ісусом Христом апостолів навчати і хрестити народи світу. <i>Свята Тайна Хрищення</i>. Необхідність Тайни (Ів. 3.5). Народження людини як Божої дитини до Небесного Царства Святою Тайною Хрищення. Умови уділення Тайни Хрищення. Хрищення в небезпеці смерті.</p> <p>Доля Церкви після зіслання Святого Духа. Переслідування перших християн. Апостоли миропомазують. <i>Свята Тайна Миропомазання</i> – завершення благодаті Хрещення, отримання Святого Духа з Його дарами: мудрістю, розумом, радою, мужністю, знанням, побожністю, страхом Божим.; збільшення освячуючої ласки, зростання в богословських чеснотах (вірі, надії, любові). Людина – воїн Христа. Навернення Савла.</p> <p><i>Святість – покликання кожної людини.</i> <i>Спільнота святих.</i> Досконале об’явлення Христом Бога Отця і його Царства. Необхідність народження згори, від води та Духа Святого. Заклики до святості у Святому Письмі. Божі покликання людини до різних служінь.</p> <p>“Очікую воскресіння мертвих і життя будучого віку” (із Символу Віри). Притча про багача і Лазаря. Багаті і бідні. Гріх байдужості. Останні речі: смерть, суд, небо, пекло. Чистилище/Митарства. Молитва за померлих – вияв милосердя до ближнього (II Книга Макаавеїв, 12, 40-46).</p> <p><i>Моральне вчення Церкви.</i> Природа навчання Церкви: властивості; предмет і методи; цінність та авторитет; компетентність в моральних нормах.</p> <p>Чеснота. Моральні чесноти: розумність, мужність, поміркованість і справедливість. Богословські чесноти: віра, надія, любов. Головні гріхи. Церковні заповіді. Піст.</p> <p>Формування сумління як складова частина виховного процесу. Совість як оцінка дій у конкретній ситуації. Сумління та істина. Сумління і праведність. Види сумління. Слухняність</p>	<p>К-5 К-7 К-9 Ав-2 Ав-3 Ав-4 Ав-5</p>	
--	--	--	--	--

		своєму сумлінню. Перевірка, очищення та зцілення совісті.		
С-9 (семіна р 9)	Тема 9. Людина – храм Святого Духа .	<p>Зіслання Святого Духа. Його дари і плоди. Христова Церква та її післанництво. Надання Ісусом Христом апостольському зборові з апостолом Петром на чолі верховної влади у Церкві. Заснування Церкви. Її суть, значення та роль у житті людини. <i>Свята Тайна Священства</i> – продовження Христової місії апостолами в Церкві до кінця часів. Три ступені священства: єпископат, пресвітерат і дияконство. Послаництво Ісусом Христом апостолів навчати і хрестити народи світу. <i>Свята Тайна Хрищення</i>. Необхідність Тайни (Ів. 3.5). Народження людини як Божої дитини до Небесного Царства Святою Тайною Хрищення. Умови уділення Тайни Хрищення. Хрищення в небезпеці смерті.</p> <p>Доля Церкви після зіслання Святого Духа. Переслідування перших християн. Апостоли миропомазують. <i>Свята Тайна Миропомазання</i> – завершення благодаті Хрещення, отримання Святого Духа з Його дарами: мудрістю, розумом, радою, мужністю, знанням, побожністю, страхом Божим.; збільшення освячуючої ласки, зростання в богословських чеснотах (вірі, надії, любові). Людина – воїн Христа.</p> <p>Навернення Савла.</p> <p><i>Святість – покликання кожної людини.</i></p> <p><i>Спільнота святих.</i> Досконале об’явлення Христом Бога Отця і його Царства. Необхідність народження згори, від води та Духа Святого. Заклики до святості у Святому Письмі. Божі покликання людини до різних служінь.</p> <p>“Очікую воскресіння мертвих і життя будучого віку” (із Символу Віри). Притча про багача і Лазаря. Багаті і бідні. Гріх байдужості. Останні речі: смерть, суд, небо, пекло.</p> <p>Чистилище/Митарства. Молитва за померлих – вияв милосердя до ближнього (II Книга Макаавеїв, 12, 40-46).</p> <p><i>Моральне вчення Церкви.</i> Природа навчання Церкви: властивості; предмет і методи; цінність та авторитет; компетентність в моральних нормах.</p>	Зн-4 Зн-7 Ум-4 К-3 К-8 Ав-4 Ав-6	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		<p>Чеснота. Моральні чесноти: розумність, мужність, поміркованість і справедливість. Богословські чесноти: віра, надія, любов. Головні гріхи. Церковні заповіді. Піст.</p> <p><i>Формування сумління як складова частина виховного процесу. Свіість як оцінка дій у конкретній ситуації.</i></p> <p>Сумління та істина. Сумління і праведність. Види сумління. Слухняність своєму сумлінню. Перевірка, очищення та зцілення совісті.</p>		
<p>C-10 (семіна р 10)</p>	<p>Тема 10. Мораль у молитві “Отче наш” Нагірна проповідь Ісуса – віддзеркалення нової моральності.</p>	<p>Порівняння молитви Старого і Нового Завітів.</p> <p>Прохання Божої допомоги у боротьбі зі спокусами та зміцнення у життєвій боротьбі між добром і злом. Захист від упадку – не віддалення спокуси, а прохання Божої сили та витривалості їй протистояти. (“Царство Небесне здобувається силою”).</p> <p>Бог – абсолют Добра. Зло – відсутність Добра. Зло – диявол. Добро – все, що веде до Бога. Зло – все те, що віддаляє від Бога.</p> <p>Утвердження Божого Царства на Землі.</p> <p>Заповіді блаженств – продовження і завершення Божих обітниць від часів Авраама. Блаженство як синонім щастя. Відповідність блаженств прагненню щастя, яке Бог вклав у людське серце. Мета блаженств: Царство Боже, бачення Бога, участь у Божій природі, вічне життя, усиновлення, відпочинок у Бозі.</p> <p>Блаженство вічного життя як надприродний Божий дар. <i>Блаженні вбогі духом, бо їхнє є Царство Небесне. (Мт. 5: 3).</i> Розуміння Божого благословення ізраїльтянами в Старому Завіті. Життя Христа як спростування старозавітного розуміння Божого Благословення (Різдво, дитячі роки, проповіді тощо). Життя у Бозі, незалежність від багатств, творення добрих діл, очищення серця, смиренність та любов Бога понад усе – зміст виразу “Блаженні вбогі духом...”. Щастя християнина – усвідомлення залежності від Бога, служіння Богу, єднання з Ним. <i>Блаженні засмучені, бо вони будуть утішені (Мт. 5:4).</i></p> <p>Пізнання своїх гріхів та безумовної Божої любові. Потреба в прощенні та зціленні. Відкритість на потреби інших людей. Християнське розуміння плачу, смутку. <i>Блаженні лагідні, бо землю</i></p>	<p>Зн-4 Зн-5 Ум-1 Ум-3 Ум-4 Ум-5 К-2 К-5 К-7 К-9 Ав-2 Ав-3 Ав-4 Ав-5</p>	<p>доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)</p>

		<p><i>успадкують вони (Мт. 5:5). Любов до кожної людини як безцінного Божого дару. Поширення Божого Царства на Землі за зразком Христа: “бо Я лагідний і покірний серцем”. Успадкування землі як відновлення гармонії і повноти життя з Богом. Блаженні голодні та спрагнені правди, бо вони нагодовані будуть (Мт. 5:6). Цілковита та безумовна вірність Істині. Значимість терпеливо знесеного страждання за Істину в ім’я Христа. «Христос – Дорога, Правда і Життя». Блаженні милостиві, бо помилувані вони будуть (Мт. 5:7). Золоте правило – “не роби іншим того, чого не хочеш, щоб зробили тобі”. Питання милостині у Святому Письмі. «Те, що ви зробили одному з братів Моїх найменших, те ви Мені зробили». «Милості хочу, а не жертви» (Ос. 6:6) «Милосердя перевищує суд»(Як. 2:13). «А хто має достаток на світі, й не бачить брата свого в недостатчі, та серце своє зачиняє від нього, то як Божа любов перебуває в такому?» (1 Ів. 3:17) Реалізація милосердя понад усе. Солідарність з потребуєчими. Блаженні чисті серцем, бо вони будуть бачити Бога (Мт. 5:8). Богословське розуміння “серця”. Очищення серця від гріхів, духовне прозріння, пережиття справжнього покаяння, навернення, відновлення, розпізнання Бога в подіях повсякденного життя, відчуття щастя від примирення та повернення близькості з Богом. Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть (Мт. 5:9). Встановлення миру в серці людини з Богом та ближніми через покаяння та примирення совісті: ворог Бога стає Його сином, а Божий Син – Брат усього людства. Блаженні переслідувані за правду, бо їхнє Царство Небесне (Мт. 5:10). Жити правдою за будь-яких умов – бути щасливим. Слухати голосу своєї совісті – слухати голосу Святого Духа. Блаженні ви, коли вас будуть зневажати Христа ради (Мт. 5:11). “Торе вам, коли всі про вас будуть добре говорити”. Прийняття терпіння в спокої серця ради Ісуса Христа – єднання людини з Богом у відкупительній жертві Христа на Голгофі.</i></p>		
СРС-1 (самос тійна	Тема 1. «Етика» і «Християнська	Знання про досвід просвітницької, публічної діяльності Ісуса Христа та	Зн-6	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

робота 1)	етика та мораль».	<p>Його послідовників у різні історичні періоди</p> <p>Вміння визначати причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі.</p> <p>Готовність спілкування з представниками різних націй, релігій, культур на засадах толерантності, поваги та любові до усіх людей.</p> <p>Готовність робити вибір за голосом сумління і на користь ближніх, нести моральну відповідальність за професійну діяльність.</p>	<p>Ум-5</p> <p>К-7</p> <p>Ав-2</p>	
СРС-2 (самостійна робота 2)	<p>Тема 2. Біблія – книга історії спасіння, невичерпне джерело віри та моралі.</p>	<p>Знання про походження, особливості та зміст основних християнських літературних першоджерел (Біблії)</p> <p>Вміння вербально представити людям певну ідею, переконливо аргументувати її доцільність та корисність.</p> <p>Навички міжособистісної комунікації на засадах поваги та любові до ближніх.</p> <p>Навички співпраці у малих групах.</p> <p>Здатність реалізовувати християнські проекти охорони материнства і дитинства, захисту інтересів людей, які зазнають дискримінації.</p>	<p>Зн-1</p> <p>Ум-6</p> <p>К-2</p> <p>К-8</p> <p>Ав-9</p>	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
СРС-3 (самостійна робота 3)	<p>Тема 3. Виникнення Всесвіту і походження людини.</p>	<p>Знання про можливості розв'язання проблемних ситуацій «християнським способом».</p> <p>Вміння знаходити відповідні логічні зв'язки, подібності між ідеями християнського віровчення та конкретними життєвими та професійними ситуаціями</p> <p>Здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною</p> <p>Навички співпраці у малих групах Здатність «знаходити» у Книзі книг відповіді на важливі життєві питання.</p>	<p>Зн-5</p> <p>Ум-2</p> <p>Ум-4</p> <p>Ав-1</p>	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
СРС- 4 (самостійна робота 4)	<p>Тема 4. Гріх людини і Божо благодать</p>	<p>Знання про досвід просвітницької, публічної діяльності Ісуса Христа та Його послідовників у різні історичні періоди</p>	Зн-6	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

робота 4)	Про закон. Мораль Старого Завіту. Декалог.	<p>Вміння вербально представити людям певну ідею, переконливо аргументувати її доцільність та корисність</p> <p>Готовність комунікувати на засадах рівності та поваги обох статей, вибудування особистих відносин на засадах свободи і відповідальності</p> <p>Готовність ініціювати та реалізовувати християнсько-просвітницькі здоров'язберігаючі проекти для дітей, молоді, жінок, людей з особливими потребами</p>	Ум-6 К-9 Ав-8	
СРС- 5 (самостійна робота 5)	Тема 5. Заповіді любові. Актуальність Божих заповідей.	<p>Знання про рівність людей обох статей та їх відмінність, високий статус жінки у контексті Христового вчення, цінність та недоторканність людського життя від моменту запліднення до Богом призначеного відходу (природної смерті)</p> <p>Вміння аналізувати тексти Святого Письма, робити відповідні висновки</p> <p>Навички спілкування та співпраці з людьми в умовах нерозв'язаних проблем</p> <p>Навички співпраці у малих групах</p> <p>Готовність показувати власний приклад переміни, виправлення та недопущення попередніх негативних дій.</p>	Зн-9 Ум-1 К-5 К-8 Ав-3	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
СРС- 6 (самостійна робота 6)	Тема 6. Не май інших богів крім Мене. Не взивай намарне ім'я Боже. Пам'ятай день святий святкувати.	<p>Знання про рівність людей обох статей та їх відмінність, високий статус жінки у контексті Христового вчення, цінність та недоторканність людського життя від моменту запліднення до Богом призначеного відходу (природної смерті)</p> <p>Вміння аналізувати тексти Святого Письма, робити відповідні висновки</p> <p>Навички комунікації з урахуванням потреб людей, заохочення до включення у спільну діяльність задля важливої мети</p> <p>Навички співпраці у малих групах</p> <p>Готовність приймати базовані на християнських цінностях рішення з метою розв'язання проблем та нести за них відповідальність</p>	Зн-9 Ум-1 К-6 К-8 Ав-5	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

<p>СРС-7 (самостійна робота 7)</p>	<p>Тема 7. Шануй отця свого і матір свою – добре тобі буде і довго житимеш на Землі.</p>	<p>Знання про закономірності розвитку суспільства на християнських моральних засадах</p> <p>Знання та розуміння рівного «статусу» різних народів у світлі християнського віровчення (усе людство – діти істинного Бога-Творця)</p> <p>Здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною</p> <p>Навички комунікації з метою сприяння духовному розвитку та вдосконаленню різних груп людей – пацієнтів, колег тощо</p> <p>Навички співпраці у малих групах</p> <p>Готовність створювати нові пропозиції до концепції розвитку сфери охорони здоров'я з урахуванням засад християнської етики і моралі</p> <p>Готовність організувати людей та відповідати за результат досягнення спільної мети</p>	<p>Зн-4</p> <p>Зн-7</p> <p>Ум-4</p> <p>К-3</p> <p>К-8</p> <p>Ав-4</p> <p>Ав-6</p>	<p>доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)</p>
<p>СРС-8 (самостійна робота 8)</p>	<p>Тема 8. Гідність та святість людського життя.</p>	<p>Знання про закономірності розвитку суспільства на християнських моральних засадах</p> <p>Вміння аналізувати тексти Святого Письма, робити відповідні висновки</p> <p>Вміння аналізувати власну поведінку (вчинки, вибір) та поведінку інших людей з точки зору християнських цінностей та чеснот</p> <p>Навички міжособистісної комунікації на засадах поваги та любові до ближніх</p> <p>Навички спілкування та співпраці з людьми в умовах нерозв'язаних проблем</p> <p>Готовність робити вибір за голосом сумління і на користь ближніх, нести моральну відповідальність за професійну діяльність</p>	<p>Зн-4</p> <p>Ум-1</p> <p>Ум-3</p> <p>К-2</p> <p>К-5</p> <p>Ав-2</p>	<p>доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)</p>

		Готовність показувати власний приклад переміни, виправлення та недопущення попередніх негативних дій	Ав-3	
СРС-9 (самостійна робота 9)	Тема 9. Не вбий!	Знання про можливості розв'язання проблемних ситуацій «християнським способом» Здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною Вміння визначати причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі християнського віровчення Готовність спілкування з представниками різних націй, релігій, культур на засадах толерантності, поваги та любові до усіх людей Готовність комунікувати на засадах рівності та поваги обох статей, вибудування особистих відносин на засадах свободи і відповідальності Готовність створювати нові пропозиції до концепції розвитку сфери охорони здоров'я з урахуванням засад християнської етики і моралі Готовність приймати базовані на християнських цінностях рішення з метою розв'язання проблем та нести за них відповідальність	Зн-5 Ум-4 Ум-5 К-7 К-9 Ав-4 Ав-5	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
СРС-10 (самостійна робота 10)	Тема 10. Заповіді чистоти любові. Не чужолож! Не пожадай жінки ближнього твого!	Знання про походження, особливості та зміст основних християнських літературних першоджерел (Біблії) Вміння визначати причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі. Навички міжособистісної комунікації на засадах поваги та любові до ближніх. Навички співпраці у малих групах. Готовність робити вибір за голосом сумління і на користь ближніх, нести моральну відповідальність за професійну діяльність.	Зн-1 Ум-5 К-2 Ав-2	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

СРС-11 (самостійна робота 11)	Тема 11. Не кради! Не пожадай нічого того, що є власністю ближнього твого!	Знання про досвід просвітницької, публічної діяльності Ісуса Христа та Його послідовників у різні історичні періоди Вміння вербально представити людям певну ідею, переконливо аргументувати її доцільність та корисність. Готовність спілкування з представниками різних націй, релігій, культур на засадах толерантності, поваги та любові до усіх людей. Здатність реалізовувати християнські проекти охорони материнства і дитинства, захисту інтересів людей, які зазнають дискримінації.	Зн-6 Ум-6 К-7 Ав-9	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
СРС-12 (самостійна робота 12)	Тема 12. Не свідчи неправдиво на ближнього свого!	Знання про походження, особливості та зміст основних християнських літературних першоджерел (Біблії) Знання про досвід просвітницької, публічної діяльності Ісуса Христа та Його послідовників у різні історичні періоди Вміння визначати причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі. Навички співпраці у малих групах. Готовність робити вибір за голосом сумління і на користь ближніх, нести моральну відповідальність за професійну діяльність.	Зн-1 Зн-6 Ум-5 К-8 Ав-2	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
СРС-13 (самостійна робота 13)	Тема 13. Зміст моралі Ісуса Христа.	Знання про можливості розв'язання проблемних ситуацій «християнським способом». Вміння знаходити відповідні логічні зв'язки, подібності між ідеями християнського віровчення та конкретними життєвими та професійними ситуаціями Навички співпраці у малих групах Здатність «знаходити» у Книзі книг відповіді на важливі життєві питання	Зн-5 Ум-2 К-8 Ав-1	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
СРС-14 (самостійна робота 14)	Тема 14. Мораль в Посланнях Святого Апостола Павла. Статут християнської	Знання про досвід просвітницької, публічної діяльності Ісуса Христа та Його послідовників у різні історичні періоди Здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом	Зн-6 Ум-4	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

	моралі. Розвиток морального богослов'я.	християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною Навички співпраці у малих групах Готовність комунікувати на засадах рівності та поваги обох статей, вибудування особистих відносин на засадах свободи і відповідальності Готовність ініціювати та реалізовувати християнсько-просвітницькі здоров'язберігаючі проекти для дітей, молоді, жінок, людей з особливими потребами	К-8 К-9 Ав-8	
СРС-15 (самостійна робота 15)	Тема 15. Норма і сумління.	Знання про можливості розв'язання проблемних ситуацій «християнським способом». Вміння вербально представити людям певну ідею, переконливо аргументувати її доцільність та корисність Готовність комунікувати на засадах рівності та поваги обох статей, вибудування особистих відносин на засадах свободи і відповідальності Здатність «знаходити» у Книзі книг відповіді на важливі життєві питання.	Зн-5 Ум-6 К-9 Ав-1	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
СРС-16 (самостійна робота 16)	Тема 16. Незрівнянність Христа. Перш за все Любов. "Він задля нас, людей, і нашого ради спасіння зійшов із небес і воплотився з Духа Святого і Марії Діви і стався Чоловіком" (із Символу Віри).	Знання про рівність людей обох статей та їх відмінність, високий статус жінки у контексті Христового вчення, цінність та недоторканність людського життя від моменту запліднення до Богом призначеного відходу (природної смерті) Вміння аналізувати тексти Святого Письма, робити відповідні висновки Навички спілкування та співпраці з людьми в умовах нерозв'язаних проблем Готовність показувати власний приклад переміни, виправлення та недопущення попередніх негативних дій	Зн-9 Ум-1 К-5 Ав-3	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
СРС-17 (самостійна робота 17)	Тема 17. Реалізація цінностей: вмерти для Воскресіння. Відкупительна	Знання про рівність людей обох статей та їх відмінність, високий статус жінки у контексті Христового вчення, цінність та недоторканність людського життя від моменту запліднення до Богом призначеного відходу (природної смерті)	Зн-9	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

	місія Ісуса Христа.	<p>Вміння аналізувати тексти Святого Письма, робити відповідні висновки</p> <p>Навички комунікації з урахуванням потреб людей, заохочення до включення у спільну діяльність задля важливої мети</p> <p>Навички співпраці у малих групах</p> <p>Готовність приймати базовані на християнських цінностях рішення з метою розв'язання проблем та нести за них відповідальність</p>	<p>Ум-1</p> <p>К-6</p> <p>К-8</p> <p>Ав-5</p>	
СРС-18 (самостійна робота 18)	Тема 18. Людина – храм Святого Духа	<p>Знання про закономірності розвитку суспільства на християнських моральних засадах</p> <p>Знання та розуміння рівного «статусу» різних народів у світлі християнського віровчення (усе людство – діти істинного Бога-Творця)</p> <p>Здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною</p> <p>Навички комунікації з метою сприяння духовному розвитку та вдосконаленню різних груп людей – пацієнтів, колег тощо</p> <p>Навички співпраці у малих групах</p> <p>Готовність створювати нові пропозиції до концепції розвитку сфери охорони здоров'я з урахуванням засад християнської етики і моралі</p> <p>Готовність організувати людей та відповідати за результат досягнення спільної мети</p>	<p>Зн-4</p> <p>Зн-7</p> <p>Ум-4</p> <p>К-3</p> <p>К-8</p> <p>Ав-4</p> <p>Ав-6</p>	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)
СРС-19 (самостійна робота 19)	Тема 19. Мораль у молитві “Отче наш”	<p>Знання про закономірності розвитку суспільства на християнських моральних засадах</p> <p>Вміння аналізувати тексти Святого Письма, робити відповідні висновки</p> <p>Вміння аналізувати власну поведінку (вчинки, вибір) та поведінку інших людей з точки зору християнських цінностей та чеснот</p>	<p>Зн-4</p> <p>Ум-1</p> <p>Ум-3</p>	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

		<p>Навички міжособистісної комунікації на засадах поваги та любові до ближніх</p> <p>Навички спілкування та співпраці з людьми в умовах нерозв'язаних проблем</p> <p>Готовність робити вибір за голосом сумління і на користь ближніх, нести моральну відповідальність за професійну діяльність</p> <p>Готовність показувати власний приклад переміни, виправлення та недопущення попередніх негативних дій.</p>	<p>К-2</p> <p>К-5</p> <p>Ав-2</p> <p>Ав-3</p>	
СРС-20 (самостійна робота 20)	Тема 20. Нагірна проповідь Ісуса – віддзеркалення нової моральності.	<p>Знання про можливості розв'язання проблемних ситуацій «християнським способом»</p> <p>Здатність знаходити відповідні логічні зв'язки між потенціалом християнської етики та актуальними викликами перед сучасною освітою, наукою, медициною</p> <p>Вміння визначати причини, сутність, наслідки конкретних життєвих (професійних) проблем у світлі християнського віровчення</p> <p>Готовність спілкування з представниками різних націй, релігій, культур на засадах толерантності, поваги та любові до усіх людей</p> <p>Готовність комунікувати на засадах рівності та поваги обох статей, вибудування особистих відносин на засадах свободи і відповідальності</p> <p>Готовність створювати нові пропозиції до концепції розвитку сфери охорони здоров'я з урахуванням засад християнської етики і моралі</p> <p>Готовність приймати базовані на християнських цінностях рішення з метою розв'язання проблем та нести за них відповідальність</p>	<p>Зн-5</p> <p>Ум-4</p> <p>Ум-5</p> <p>К-7</p> <p>К-9</p> <p>Ав-4</p> <p>Ав-5</p>	доц. Терешкевич Г.Т. (с. Д.)

Необхідно представити систему організації занять, використання інтерактивних методів, навчальні технології, що використовуються для передачі та засвоєння знань, умінь і навичок.

Система організації занять

- за джерелами знань: методів вербальної передачі і слухового сприйняття учбової інформації (лекція, бесіда, пояснення, дискусія); методи наочної передачі і зорового сприйняття учбової

інформації (показ і демонстрація слайдів, таблиці, малюнки, вивчення літературних та інших джерел учбової інформації; застосування наочних засобів навчання); методи передачі учбової інформації за допомогою практичних дій (виконання практичних робіт, вирішення ситуаційних задач, опанування практичних навичок і вмінь).

- за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький (вирішення ситуаційних задач, підготовка наукових доповідей)

Використання інтерактивних методів: проблемно-орієнтований метод; метод індивідуальних навчально; дослідних та практичних завдань; метод конкурентних груп; метод тренінгових технологій; метод “ділової гри” ; метод “мозкового штурму”.

При проведенні практичних занять використовуються такі методи навчання: *діагностування* (бесіда, спостереження, тестування, творчі та самостійні роботи); *інформування* (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, тестовий контроль); *самостійна робота* (дослідження наукових та інформаційних джерел); *практична робота* (виконання тренувальних вправ та завдань); *розвиток творчої діяльності* (здійснення біоетичних розвідок); *операційний метод* (ділові ігри, самокритика, розв’язання комунікативних ситуацій), *інтерактивний метод* (мозковий шторм тощо), *розв’язування навчальних кейсів, ситуативних задач, воркшопів.*

8. Верифікація результатів навчання

Поточний контроль

здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форми проведення поточного контролю під час навчальних занять: перевірка виконаних письмових завдань, тестова перевірка знань. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Остаточна оцінка за поточну навчальну діяльність виставляється за 4-ри бальною (національною) шкалою

Код результату навчання	Код виду заняття	Спосіб верифікації результатів навчання	Критерії зарахування
Л-1 Л-2 Л-3 Л-4 Л-5	Зн-1 Зн-4 Зн-5 Зн-6 Зн-7 Зн-9 Ум-1 Ум-2 Ум-3 Ум-4 Ум-5 Ум-6 Ум-8	<p>Видами навчальної діяльності студентів є:</p> <p>а) лекції</p> <p>б) семінарські заняття</p> <p>в) самостійна робота студентів (СРС)</p> <p>Тематичні плани лекцій, практичних занять, СРС забезпечують реалізацію в навчальному процесі всіх тем, які входять до змісту програми.</p> <p><i>Лекційний курс</i> складається з 2-ох лекцій. Темі лекційного курсу розкривають проблемні питання біоетики. Під час лекцій у студентів формуються теоретичні базові знання,</p>	<p>«5» (відмінно) - лідер.</p> <p>Студент глибоко і твердо засвоїв матеріал, послідовно, грамотно і логічно його викладає. При цьому у студента не виникає труднощів при зміні завдання. Вільно справляється із задачами, питаннями та іншими видами використання знань, вірно обґрунтовує прийняття рішення.</p> <p>Студент точно сформулював, правильно чітко обґрунтував відповідь.</p> <p>Студент виконує практичні навички різного ступеня складності. Оволодів практичними навичками, що передбачені програмою.</p> <p>Лідер. Студент багатостороннє комунікативний, вміє співпрацювати з товаришами в команді, має навички кооперованої навчальної діяльності з відповідними змінами ролі і функцій, охоче навчає інших студентів. Швидко приймає вірне рішення в складній ситуації, володіє креативним мисленням, може вірно оцінити та аналізувати отриманий результат, намагається виявляти самостійність, проявляє відповідальність за точність і своєчасність дій, добре усвідомлює ситуацію в якій опинився, вміє оцінити свою роботу і роботу інших, здатен використовувати</p>

	<p>Ав-1 забезпечується Ав-2 мотиваційний Ав-3 компонент і загально- Ав-4 орієнтовний етап Ав-5 оволодіння Ав-6 науковими знаннями Ав-8 під час самостійної Ав-9 роботи. У лекційному К-2 курсі максимально К-3 використовуються К-5 різноманітні К-6 дидактичні засоби – К-7 мультимедійні К-8 презентації, навчальні К-9 кінофільми, слайди.</p>	<p>знання і вміння в конкретній ситуації, швидко адаптується до нової ситуації, має творчий підхід до вирішення проблем; «4» (добре) - студент твердо знає матеріал, грамотно і по суті відповідає його, не допускає суттєвих помилок у відповіді, вірно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних питань і задач.</p> <p>Точно сформульована, але не повністю обґрунтована відповідь, допущені несуттєві неточності.</p> <p>Студент виконує практичні навички, але допускає незначні, непринципові помилки (відчуває складнощі лише у найтяжчих випадках). Допускає помилки, які не суттєво вплинуть на результат</p>
<p>С-1 С-2 С-3 С-4 С-5 С-6 С-7 С-8 С-9 С-10</p>	<p>Зн-1 <i>Семінарські заняття</i> Зн-4 спрямовані на Зн-5 контроль засвоєння Зн-6 теоретичного Зн-7 матеріалу, Зн-9 формування Ум-1 практичних вмінь та Ум-2 навичок, а також Ум-3 умінь аналізувати й Ум-4 застосовувати Ум-5 одержані знання для Ум-6 вирішення Ум-8 практичних завдань. Ав-1 Кожне заняття Ав-2 розпочинається з Ав-3 тестового контролю з Ав-4 метою оцінки Ав-5 вихідного рівня знань Ав-6 і визначення ступеня Ав-8 готовності студентів Ав-9 до заняття. Викладач К-2 визначає мету заняття К-3 та створює позитивну К-5 пізнавальну К-6 мотивацію; К-7 відповідає на К-8 запитання студентів, К-9 які виникли під час СРС за темою заняття. Основний етап заняття полягає у виконанні практичної роботи. Студенти простежують історичні корені біоетики. Аналізують, визначення біоетики. Епістеміологічний статус біоетики (міждисциплінарність). Основні моделі</p>	<p>Студент комунікативний, взаємодіє і навчає інших студентів, має навички співпраці в групі. Швидко приймає вірне рішення в складній ситуації, може правильно оцінити та аналізувати отриманий результат, намагається виявляти самостійність і відповідальність за точність і своєчасність дій, добре усвідомлює ситуацію в якій опинився, вміє оцінити роботу інших, здатен використовувати знання та вміння в конкретній ситуації, швидко адаптується до нової ситуації. «3» (задовільно) - студент має знання основного матеріалу, але не засвоїв його деталей, допускає помилки, недостатньо правильно формує, порушує послідовність у викладенні матеріалу.</p> <p>Виникли труднощі при обґрунтуванні відповіді, виправлені студентом за допомогою викладача, відповідь неповна.</p> <p>Студент в процесі виконання практичних навичок допускає суттєві помилки, відчуває складнощі у простих випадках (відповіді неповні, допущені неточності, навички вироблені в мінімальному обсязі, умінь не сформовані).</p> <p>Студент має низький рівень активності, не виявляє бажання співпрацювати з товаришами по команді, може правильно, але не повно оцінити отриманий результат після допомоги, не проявляє самостійності. Повільно адаптується до нової ситуації. «2» (незадовільно) – студент не знає частини програмного матеріалу. Допускає суттєві помилки, невпевнений у відповіді.</p> <p>На завдання задачі відповіді не дано.</p> <p>Студент має низький рівень активності, переважає репродуктивна діяльність за майже повної відсутності самостійності і творчості, важко адаптується в нових умовах, не завжди налагоджує контакт при роботі в групі. Важко адаптується до нової ситуації.</p>

		<p>біоетики. Сутність персоналістичної моделі біоетики.</p> <p>Право на життя.</p> <p>Біоетика про статус людського ембріона.</p> <p>Розуміння людської особи та її гідності.</p> <p>Людина в контексті Біблії та вчення церкви,</p> <p>вирішують типові ситуаційні задачі, задачі з проблем біоетики</p> <p>На заключному етапі заняття з метою оцінки засвоєння студентом теми йому пропонується дати відповідь на ситуаційні задачі.</p> <p>Викладач підводить підсумок заняття, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на основні питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури.</p> <p>Тривалість практичного заняття складає 2 академічних години.</p>	
<p>СРС-1</p> <p>СРС-2</p> <p>СРС-3</p> <p>СРС-4</p> <p>СРС-5</p> <p>СРС-6</p> <p>СРС-7</p> <p>СРС-8</p> <p>СРС-9</p> <p>СРС-10</p> <p>СРС-11</p> <p>СРС-12</p> <p>СРС-13</p> <p>СРС-14</p> <p>СРС-15</p> <p>СРС-16</p> <p>СРС-17</p> <p>СРС-18</p> <p>СРС-19</p> <p>СРС-20</p>	<p>Зн-1</p> <p>Зн-4</p> <p>Зн-5</p> <p>Зн-6</p> <p>Зн-7</p> <p>Зн-9</p> <p>Ум-1</p> <p>Ум-2</p> <p>Ум-3</p> <p>Ум-4</p> <p>Ум-5</p> <p>Ум-6</p> <p>Ум-8</p> <p>Ав-1</p> <p>Ав-2</p> <p>Ав-3</p> <p>Ав-4</p> <p>Ав-5</p> <p>Ав-6</p> <p>Ав-8</p> <p>Ав-9</p> <p>К-2</p>	<p>Тестова перевірка знань</p>	<p>Самостійна робота оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки студента.</p> <p>Правильна відповідь на 20 тестових завдань на міса:</p> <p>80-90 балів – «5»</p> <p>60-70 балів – «4»</p> <p>40-50 балів – «3»</p> <p>Менше, ніж 40 балів – «2»</p>

	К-3 К-5 К-6 К-7 К-8 К-9		
9. Підсумковий контроль			
Загальна система оцінювання		Участь у роботі впродовж семестру за 200-бальною шкалою	
Шкали оцінювання		традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS	
Умови допуску до підсумкового контролю		Студент відвідав усі практичні заняття, мав усі задовільні оцінки (не менше, ніж «3»), виконав контрольну роботу на не менше, ніж на задовільну оцінку	
Вид підсумкового контролю	Методика проведення підсумкового контролю	Критерії зарахування	
Залік	Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 4-ри бальної шкали конвертуються у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів»	<p>Мають бути зараховані усі теми, винесені на контроль. Оцінки з 4-ри бальної шкали конвертуються у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів»</p> <p><i>Максимальна кількість балів на 200-бальній шкалі - 200 балів</i> <i>Мінімальна кількість балів - 120</i></p>	
<p>Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином: $x = CA \times 120 : 5$</p>			
9. Політика курсу			
<i>Політики академічної доброчесності, націєцентричності і політичної заангажованості, формування лікаря як державотворця</i>			
10. Література			
Обов'язкова література:			

1. Святе Письмо Старого та Нового Заповіту (повний переклад, здійснений за єврейськими, арамейськими та грецькими текстами) / о. І. Хоменко. — Львів: Місіонер, 2008. — 1460 с.
2. *Барцєвський Т. Блаженства – добра новина / Т. Барцєвський.* – Львів: ЛБА, 1999. — 103 с.
3. *Барцєвський Т. Євангельські притчі / Т. Барцєвський.* – Львів: ЛБА, 2002. – 134 с.
4. Бендик М. Християнська етика / М. Бендик, І. Гнатів, О. Огірко. – Львів: Свічадо, 1997. — 159 с.
5. Валле В. Корупція: Роздуми після Майдану / В. Валле. – К. : Дух і Літера, 2015. – 280 с.
6. Ващенко Г. Виховний ідеал / Г. Ващенко. – *Полтава: Полтавський вісник, 1994.* — 194 с.
7. Вихрущ А. Основи християнської педагогіки / А. Вихрущ, В. Карагодін, Г. Тхоржевська. – Тернопіль: Освіта, 1999. — 167 с.
8. Вояковський о. Николай. Шляхами наших прочан / Н. Вояковський. – Львів: Місіонер, 1998. – 200 с.
9. Вуйчич Н. Життя без обмежень. Шлях до неймовірно щасливого життя / Нік Вуйчич; перекл. з рос. Олега Добрякова. – Київ: Форс Україна, 2016. — 352 с.
10. Знаннями прославляю Господа. Івано-Франківськ: Нова зоря, 2009. 72с.
11. Марш Г. Історія про життя, смерть і нейрохірургію: збірка оповідань / Генрі Марш; переклад з англ. А. Мизака. — Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. — 320 с.
12. Гільдебранд Д. Етика. – Львів: УКУ, 2002. — 445 с.
13. Грандо А. А. *Врачебная этика: пособие / А. А. Грандо, С. А. Грандо.* — К.: Триумф, 1994. — 256 с.
14. Гьофнер Йозеф, Кардинал. Християнське суспільне вчення / Пер. з нім. С. Пташник, Р. Оглашений. – Львів: Свічадо, 2002. – 304 с.
15. Івашкевич Г. А. Злочин без покарання / Г. А. Івашкевич. — Львів: Край, 1995. — 106 с.
16. Колонна К. Святий Джузеппе Москатті. Роздуми про його чесноти, свідчення і молитви / Карло Колонна. – Івано-Франківськ: Апостол, 2016. — 256 с.
17. Катехизм католицької церкви // Синод Української Греко-Католицької Церкви. — Жовква: Місіонер, 2002. — 772 с.
18. Катрій Ю. Пізнай свій обряд / Ю. Катрій. – Львів: Свічадо, 2004. — 472 с.
19. *Катрій, Ю. Я. Божі заповіді: дорога до нашого спасіння / Ю. Я. Катрій.* – Нью-Йорк : Вид-во оо. Василян, 1991. – 172 с.
20. *Кияк С. Християнська етика / Святослав Кияк.* – Івано-Франківськ: Івано-Франківський Теологічно-Катехитичний Духовний Інститут, 1997. – 240 с.
21. *Козовик І. Християнська етика / І. Козовик.* – Івано-Франківськ: Вид-во ІФТА, 2003. – 164 с.
22. Королевський Кирило. Митрополит Андрей Шептицький (1865-1944) / Кирило Королевський / пер. з фр. Я. Кравець. – Львів: Свічадо, 2014. – 512 с.
23. Климишин І. Вчені знаходять Бога / І. Климишин. – Івано-Франківськ: Духовний ін-т, 1993. – 83 с.
24. *Лахно А. І. Християнська етика: навч. посіб. / А. І. Лахно, В. М. Варенко.* – К. : Видавництво Європейського університету, 2002. – 215 с.
25. Луговий о. Антін. Біблійна історія Старого і Нового завіту / о. Антін Луговий. – Йорктон – Канада: Друкарня голосу спасителя, 1990. – 200 с.
26. Лужицький Л. Християнська етика / Л. Лужицький. – Мюнхен, 1948.
27. Ляхович П. о. Діонісій. Історія спасіння. Дорога спільноти і Причастя/ П. о. Діонісій Ляхович. – Куритиба – Бразилія: Вид-во оо. Василян, 1991. – 94 с.
28. *Малахов В. А. Етика. Курс лекцій: навч. посіб. / В. А. Малахов* — 3-ге вид. — К.: *Либідь*, 2001. — 384 с.
29. Марусин Мирослав, архиеп. Божественна літургія / Мирослав Марусин Рим: Вид-во оо. Василян, 1992. – 530 с.
30. Мішель Ремері. Твіти з Богом: Великий вибух, молитва, Біблія, секс, Хрестові походи, гріх, кар'єра... / пер. з англ. Н. Стасевич. — Львів: Свічадо, 2016, – 444 с.
31. *Мудрий Софрон (владика), ЧСВВ. Публічне право церкви і конкордати / Софрон Мудрий.* – Івано-Франківськ: Теологічна Академія, 2002. – 150 с.
32. Назар Н. Основи християнської етики: підручник для учнів 11-го класу загальноосвітніх навчальних закладів / Наталія Назар, Марія Мельник. – Львів: Комісія у справах освіти та виховання УГКЦ, 2015. – 290 с.
33. Назар Н. Споглядати улюбленого / Наталія Назар. – Жовква: Місіонер, 2016. – 320 с.
34. Огірко О. Християнська етика / О. Огірко. – Львів: Свічадо, 1999. – 104 с.
35. *Свешников Владислав. Очерки христианской этики / протоиер. Владислав Свешников.* — Москва: Лепта Книга, 2010. — 779 с

36. Святий *Августин. Сповідь*. Переклад з латини Юрія Мушака / Августин Св. — К.: Основи, 1996. — 319 с.
37. *Слобідський Пр. Закон Божий: Підручник для сім'ї та школи / Пр. Слобідський.*— К.: Видавничий відділ УПЦ КП, 2003. — 654 с.
38. Християнська етика. Посібник для вчителів / За ред. Б. Г. Скоморського. — Святин, 1999. — 112 с.
39. Шахівська Т. Книга пам'яті. Небесна сотня. Герої не вмирають / Т. Шахівська. — Київ: Гіперіон, 2014. — 132 с.
40. Шевців Іван. Святі Тайни і їх здійснювання в українському обряді/ о. Іван Шевців. — Мельборн - Австралія: Просвіта, 1982. — 158 с.
41. Шевченко Т.Г. Кобзар / Тарас Шевченко. — Х. : ВД “ШКОЛА”, 2014. — 576 с.
42. Шептицький А. Моральні чесноти // Львівські Архієпархіальні відомості / А. Шептицький. — Львів, 1935. — Ч. X. — С. 282 – 325.
43. Шостек А. Бесіди з етики / Пер. з польс. С. Рудович. — Львів: Свічадо, 1999. — 120 с.
44. *Швейцер А. Культура и этика* / Пер. с нем. Н. А. Захарченко, Г. В. Колшанського. — М.: Прогресс, 1973. — 343 с.
45. Шнакенбург Рудольф. Етичне послання Нового завіту / Пер. з нім. — К.: Дух і літера, 2005. — 340 с.
46. Шпідлік Т. Духовність християнського Сходу / переклад з італійської Мар'яни Прокопович. — Львів: Видавництво ЛБА, 1999. — 496 с.
47. Giovanni Paolo II. Lettera Enciclica Evangelium Vitae, 25 marzo 1995 / Giovanni Paolo II. — Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1995. — 192 p.
48. Giovanni Paolo II. Lettera Enciclica Veritatis splendor, 6 agosto 1983/ Giovanni Paolo II. — Città del Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 1983. — 96 p.

Допоміжна література:

1. Аристотель. Никомахова етика / Переклад з давньогрецької В.Ставніюка, — Київ: Аквілон-Плюс, 2002. — 480 с.
2. *Бердяев Н. О назначении человека / Н. О. Бердяев.* — Париж: Современные записки, 1931. — 320 с.
3. Витівський М. Християнське виховання і навчання дітей / М. Витівський — Трускавець: Катехитична Комісія Самбірсько-Дрогобицької Єпархії УГКЦ, 2001. — 136 с.
4. *Ващенко Г. Вибрані педагогічні твори / Г. Ващенко.* — Дрогобич : Відродження, 1997. — 214 с..
5. *Вишневський О. І. Сучасне українське виховання : пед. нариси / О. І. Вишневський.* — Львів : Львів. обл. пед. тов-во ім. Г. Ващенка, 1996. — 238 с.
6. *Гончар О. Собор : роман / О. Т. Гончар.* — Київ : Радянський письменник, 1968. — 240 с.
7. Гільдебранд Д. *Етика / Д.Гільдебранд.* — Львів. Видавництво УКУ, 2002. — 445 с.
8. Доріан П. На порогах змужніння / П. Доріан. — Львів: Свічадо, 1999. — 119 с.
9. Дзерович Ю. Катехитика / Ю. Дзерович. — Львів: ЛБА, 1939. — 119 с.
10. Життя у Христі: *Моральна катехиза / Упор. О. С. Шевчук.* - Львів: Видавництво Українського Католицького Університету, 2004. - 180 с.
11. Зінько В. Етика і педагогіка. // Календар світла. — Львів, 1997.
12. Іван Павло II. Переступити поріг надії / Пер. з польс. Надії Попач. — Львів: Свічадо, 1995. — 172 с.
13. *Калашиник А. Загальні методи вивчення предмету “Християнська етика”.* — Львів: : [б. в.], 2003. — 191 с.
14. *Катрій Ю. Перлини Східних Отців / Ю. Катрій.* — Львів : Місіонер, 1998. — 344 с.
15. Кияк С. Християнська етика / С. Кияк. — Івано-Франківськ: Вид-во Івано-Франківського теологічно-катехитичного духовного ін-ту, 1997. — 240с.
16. *Кемпійський Тома. Наслідкування Христа / Тома Кемпійський.* — Львів : Свічадо, 1996. — 312 с.
17. Кенеді Л. Етика для вищої школи. — Львів: [б. в.], 1995. — 44с.
18. Козовик І. Антропология. — Івано-Франківськ: ІФТКДІ, 1997. — 384с.
19. *Куаст Мішель. Шлях до успіху / М. Куаст.* — Львів : Свічадо, 1994. — 242 с.
20. *Крип'якевич Р.Етикет / Р. Крип'якевич.* — Львів : ЛОИМІО, 1994. — 110 с.
21. Лужецький І. Отче наш. — Париж: [б. в.], 1982. — 174 с.

22. Любачівський М. Десять Божих Заповідей / М. Любачівський. – Львів: Києво-Галицька митрополія УГКЦ, 1992. – 96с.
23. Ляхович Д. Лекції з метафізики / Д. Ляхович. – Львів: ЛБА, 1995. – 94с
24. Мартіні Н. Зрілість – найважливіша проблема. / Н. Мартіні. – Рим – Львів : Вид-во ОО. Селезіян, 1992. – 107 с.
25. . Мень О. Син Людський / О. Мень. – Львів : Свічадо, 2008. – 372 с. .
26. Мизь Р. Християнство, що це властиво? / Р. Мизь. – Львів: Свічадо, 1994. – 372 с.
27. Мончак І. Основні поняття етики / І. Мончак. – Львів : [б. в.], 1994. – 220 с.
28. Мудрий С. Катехитика: методичні вказівки до курсу «Основи християнської моралі» / С. Мудрий. – Івано-Франківськ: Івано-Франківська єпархія УГКЦ, 1996. – 78 с.
29. Музичка І. Родина – перша школа/ І. Музичка. – Брюссель; Лондон; Мюнхен; Нью-Йорк; Торонто: Вид-во Цент. управи СУМ. – 40 с.
30. Нагаєвський І. Батьки і діти / І. Нагаєвський. – Львів: Атлас, 1995. - 240 с.
31. Обер Ж.-М. Моральне богослов'я / Ж.-М.Обер. – Львів: Стрім, 1992. –226 с.
32. Сверстюк Є.О. Блудні сини України / Євген Сверстюк. – К. : Знання, 1993. – 256 с.
33. Соловьев В. Духовные основы жизни (Spiritual Fundaments of Life) / В. Соловьев. – Брюссель: Изд-во „Жизнь с Богом”, 1982. – 143с.
34. Степовик Д. Релігії світу / Д. Степовик. – Київ: Б-ка українця,1993. – 112с.
35. Степовик Д. Релігії, культу і секти світу : Посібник з релігієзнавства і сектознавства / Д. Степовик . – Київ : Б-ка українця, 1997. – 246 с.
36. Федорика Д. Етика /Д. Федорика. – Львів: Львівська духовна семінарія, 1993. –220 с.
37. Шпіраго Ф. Католицький народний катехизм / Пер. о. Я. Левицького. – Львів : Місіонер, 1997. 597 с.
38. Pajer F. Religione. Introduzione Al Cristianesimo: Per il biennio/ F. Pajer. – Torino: Editioni SEI, 1993. – 274 p.
39. Pajer F. Religione. Cristianesimo: Storia teologia etica per il triennio / F. Pajer. – Torino: Editioni SEI, 1995. – 504 p.

11. Обладнання, матеріально-технічне і програмне забезпечення дисципліни/ курсу

Мультимедійна дошка для проведення занять, ноутбуки, мережа інтернет для індивідуальних завдань, платформа для дистанційного навчання (самостійної роботи студентів) misa; тематичні таблиці до тем, стаціонарні стенди, спеціалізовані підручники, словники та довідники, методичні розробки для викладачів та методичні вказівки для студентів до практичних занять

12. Додаткова інформація

На кафедрі функціонує: науковий гурток з біоетики та християнської етики (керівник – кандидат наук державного управління, доцент Терешкевич Галина Тарасівна (с. Діогена)), заняття відбуваються у теоретичному корпусі в кабінеті біоетики (1 поверх)

Веб-сторінка кафедри (рубрика «Заочна форма навчання»):
<https://new.meduniv.lviv.ua/kafedry/kafedra-ukrayinoznavstva/>

Укладачка силабуса

к.держ.упр., доц. Терешкевич Г.Т. (с.Д.)

Завідувачка кафедри українознавства

к.філол.н., доц. Єщенко Т. А.